

Předmluva

Hvězdné války a sci-fi obecně mě životem doprovází již dlouho.

V tomtéž létě, které přineslo *Epizodu I: Skrytou hrozbu*, jsem navrhl a obhájil první univerzitní obor na planetě Zemi, který se zabýval vědou a vědeckou fikcí.

Pro světový tisk to byl slavnostní den. Tento obor studentům dovoľoval studovat „sci-fi – od vydání *Frankensteina* Mary Shellyové až po nejnovější epizodu *Hvězdných válek*.“ První sylabus tehdy v roce 1999 zkoumal „spojnici mezi vědeckou fikcí a „skutečnou“ vědou“ a „posuzoval kulturní význam vědy a vědecké fikce.“ Převážnou část následujících dvaceti let se zabývám vztahy mezi vesmírem, vědou a kulturou.

Stejným tématům se věnuje i tato kniha.

Skrze optiku *Hvězdných válek* vidíme vesmír v úplně novém světle. Takřka každý den odhalí věda něco nového a potenciálně šokujícího o světě, ve kterém žijeme, jakož i o jeho vztahu ke zbytku vesmíru: nespočet galaxií kroužících prostorem a časem, vzestup robotů, rozluštění lidského genomu. Vesmír se jeví čím dál decentralizovanější, nekonečnější a neznámější. Je to zkrátka podivné místo.

Hvězdné války jsou reakcí na tento kulturní šok – šok z toho, že se stáváme čím dál okrajovější součástí nepřátelského kosmu. Příběhy *Hvězdných válek* nám pomáhají vypořádat se s tímto novým vesmírem, který nám věda odhaluje. Jejich účinek spočívá v tom, že nám dávají možnost zakusit vědecké objevy, pocítit je a pochopit jejich lidský rozměr. Vracejí vesmíru pečeť lidskosti. Polidšťují to, co nám bývalo cizí.

Jistě, je dobře možné, že ve vesmíru je více hvězd než zrněk písku na všech plázech Země dohromady. Možná v tom ohromném neznámu za hranicemi naší nepatrné Mléčné

dráhy pluje sto miliard galaxií. Ale *Hvězdné války* nám dávají pocit, že nám ta naše Galaxie může patřit. Země možná už nesedí ve středu kosmu a Slunce už není jedinou hvězdou obíhanou planetami, avšak krůček po krůčku, hnáni do vesmíru touhou objevovat (ideálně ve vlastním *Millennium Falconu*), bychom tu Galaxii přeci jen jednou mohli ovládnout.

Jakoby věda vesmíru nebyla už tak dost skličující, máme tu ještě Darwina. Člověka mezi mikroby bez jakékoliv zvláštní imunity vůči čelistem evoluce a s mizivými důkazy o Boží existenci. Každý objev v oblasti biologie od jeho dob až po tu dnešní měl ohromný dopad jak na lidský úděl, tak i na smysl života ve vesmíru.

Hvězdné války v tomto ohledu pomáhají. Usnadňují nám představit si, jak by evoluce mohla probíhat v kosmickém měřítku. Darwinova teorie evoluce má dvojitý efekt. Popisuje mechanismus vývoje života na Zemi a současně nabízí tentýž mechanismus představám o tom, jak by se mohl rozvíjet a vyvíjet mimozemský život v mimozemském prostředí. Evoluční biologové si mohou vymýšlet všelijaké scénáře, ale *Hvězdné války* tyto scénáře zasazují do sci-fi, a tak se nám vědecké teorie vrací pozměněny fikcí.

Proto jsou *Hvězdné války* svým způsobem revoluční. Vyobrazování vesmíru v nich působí, abych tak řekl, dialekticky: kosmos se nám vrací přetvořen. Skrze představy prazvláštních světů *Hvězdných válek* začínáme nahlížet na život ve vesmíru z nové perspektivy.

Je snadné nechat se uchvátit nekonečným množstvím obrazů, které *Hvězdné války* nabízejí: ohromující různorodosti hvězdných soustav a planet, mimozemských druhů a vesmírných lodí, droidů, kyborgů, her světla a životních sil.

Zjednodušeně řečeno, *Hvězdné války* pojednávají v podstatě o vztahu mezi věcmi lidskými a mimolidskými. Tím se také řídí struktura této knihy. Je rozdělena do pěti konceptuálních témat: vesmír, cestování ve vesmíru, technologie, biotechnologie a mimozemšťané. Každé z těchto témat vede k bádání nad vztahem mezi tím lidským a tím mimolidským. Jejich bližší zkoumání osvětlí génia *Hvězdných válek*, jako

kdybychom si na něj posvítili chvějivou září světelného meče, a ukáže nám, jak celá tato značka funguje.

Vesmír. Vesmír *Hvězdných válek* je rozlehlým dějištěm příběhů. Je ale také rozměrem toho mimolidského, přírodního světa s hojností hvězd a obyvatelných planet.

Cestování vesmírem. Jedna věc je vzít si vesmír za dějiště. Ale jak se dostat z jedné hvězdné soustavy do jiné? Tato část řeší mimolidskou otázku cestování ke hvězdám, a to včetně pohybu nadsvětelnou rychlostí, hyperprostoru a jisté gigantické vesmírné stanice.

Technologie. Jaké stroje asi přinese budoucnost? *Hvězdné války* mají co říct o vzestupu robotů i o perspektivách umělé inteligence. A co teprve technologie spojené se sociálním inženýrstvím a permanentním dohledem v Galaktickém impériu?

Biotechnologie. Čím by se lidé jednoho dne mohli stát? Ať už jde o genetické inženýrství nebo biotechnologická vylepšení, *Hvězdné války* nahlíží do budoucího rozvoje naší tělesné stavby.

Mimozemšťané. Pokud vesmír skutečně je rozlehlým dějištěm plným obyvatelných planet, jaká stvoření asi číhají v jeho hlubinách? *Hvězdné války* přivedly na svět některé z těch nejslavnějších mimozemských forem života ve filmu a fikci vůbec.

Připojte se tedy k našemu nepředpojatému hledání vědy v příbězích světově nejoblíbenější vědeckofantastické značky.

Mark Brake, 2016